

Symbolika liczby siedem

Każdy, kto czyta Pismo Święte, łatwo zauważy częste występowanie niektórych liczb. Liczby te określają liczbę różnych elementów pojawiających się w opisach zdarzeń, prorocत्वach, a nawet przy przekazywaniu założeń dotyczących właściwego sposobu zachowania się.

Kiedy prześledzimy wiele fragmentów Biblii, w których pojawia się jakaś konkretna liczba, zauważamy, że ma ona dodatkowe, symboliczne znaczenie. Często, oprócz informacji o ilości czegoś, liczba posiada znaczenie przenośne i sama w sobie przekazuje nam pewną dodatkową informację. Łatwo to zauważyć w przypadku takich liczb jak: trzy, cztery, siedem, dwanaście i czterdzieści. Jedną z tych liczb została dużo częściej niż inne użyta do opisu ważnych zagadnień biblijnych. Tą liczbą jest siedem. Przypomnijmy niektóre fragmenty Pisma Świętego, w których się ona pojawia.

Stworzenie świata

Liczba siedem po raz pierwszy pojawia się w Biblii w opisie stworzenia świata. Twórcze dzieło było procesem rozłożonym na kilka etapów. Te etapy są nazwane „dniami”, chociaż ich długość może być inna niż dwadzieścia cztery godziny. Słowo „dzień” często jest stosowane przenośnie, do dłuższych okresów. Dwudziestoczterogodzinny dzień albo precyzyjniej – doba, wynosi w przybliżeniu tyle, ile czasu potrzebuje Ziemia, aby obrócić się wokół własnej osi. W zależności od tego, jak Ziemia jest ustawiona wobec słońca, można zaobserwować wieczór lub poranek. Według 1 Mojż. 1:14 słońce i księżyc – światła stworzone, *aby oddzielały dzień od nocy i były znakami dla oznaczania pór, dni i lat*, pojawiły się dopiero czwartego dnia stworzenia. Jeżeli słońce nie istniało aż do czwartego dnia, długość dnia stworzenia mogła być dłuższa od dwudziestu czterech godzin.

Siódmy dzień stworzenia został wyróżniony. Był inny niż pozostałe.

I ukończył Bóg w siódmym dniu dzieło swoje, które uczynił, i odpoczął dnia siódmego od wszelkiego dzieła, które uczynił. I pobłogosławił Bóg dzień siódmy, i poświęcił go, bo w nim odpoczął od wszelkiego dzieła swego, którego Bóg dokonał w stworzeniu – 1 Mojż. 2:2-3.

Bóg pobłogosławił i poświęcił siódmy dzień, ponieważ odpoczął wtedy od swojego dzieła. Czy Bóg się zmęczył i potrzebował zregenerować siły? Zdecydowanie nie.

Bóg zdecydował, że przeznaczenie siódmego dnia będzie inne niż poprzednich, i zaprzęstał pracy nad stworzeniem świata materialnego.

Siódmy dzień – dzień odpoczynku

Zasada mówiąca, że pracę należy wykonywać przez sześć dni, a siódmego dnia należy odpocząć, stała się również nakazem dla Izraela. Jedno z dziesięciorga przykazań brzmi następująco:

Pamiętaj o dniu sabatu, aby go święcić. Sześć dni będziesz pracował i wykonywał wszelką swoją pracę, Ale siódmego dnia jest sabat Pana, Boga twego: Nie będziesz wykonywał żadnej pracy ani ty, ani twój syn, ani twoja córka, ani twój sługa, ani twoja służebnica, ani twoje bydło, ani obcy przybysz, który mieszka w twoich bramach. Gdyż w sześciu dniach uczynił Pan niebo i ziemię, morze i wszystko, co w nich jest, a siódmego dnia odpoczął. Dlatego Pan pobłogosławił dzień sabatu i poświęcił go – 2 Mojż. 20:8-11.

Nakaz święcenia sabatu, siódmego dnia, stał się podstawą obliczania tygodni. Interesujący jest fakt, że siedmiodniowy tydzień przyjął się chyba na całym świecie. Ostatnia próba ustanowienia innej długości tygodnia miała miejsce w Związku Radzieckim w latach trzydziestych ubiegłego stulecia i zakończyła się niepowodzeniem.

Współczesny świat przyjął siedmiodniowy tydzień, lecz w większości krajów dzień odpoczynku nie przypada na siódmy dzień tygodnia. Według Biblii siódmym dniem tygodnia był sabat, co odpowiada sobocie. Większość wyznań chrześcijańskich uznaje niedzielę (pierwszy dzień tygodnia według Biblii) za dzień odpoczynku, ponieważ traktuje ją jako pamiątkę zmartwychwstania Jezusa.

Czy powinniśmy się martwić tym, że w Polsce za dzień odpoczynku uznaje się niedzielę, a nie sobotę? Nie. W Liście do Hebrajczyków znajdujemy informację, że dla prawdziwego naśladowcy Chrystusa każdy dzień jego poświęconego życia powinien być dniem odpoczynku. *Albowiem do odpocznienia wchodzimy my, którzy uwierzyliśmy, zgodnie z tym, jak powiedział: Jak przysiągłem w gniewie moim: Nie wejdą do mego odpocznienia, chociaż dzieła jego od założenia świata były dokonane. A tak pozostaje jeszcze odpocznienie dla ludu Bożego; Kto bowiem wszedł do odpocznienia jego, ten sam odpoczął od dzieł swoich, jak Bóg od*

swoich – Hebr. 4:3,9-10.

Rachuba lat

Zasada sabatu miała zastosowanie również do rachuby lat. Pan Bóg polecił, aby po wejściu do Ziemi Obiecanej rozpocząć rachubę lat w oparciu o cykl siedmioletni. Pole wolno było uprawiać przez sześć kolejnych lat, natomiast siódmy rok był czasem odpoczynku dla ziemi.

Przez sześć lat będziesz obsiewał swoje pole i przez sześć lat będziesz obcinał swoją winnicę, i będziesz zbierał jej plon. Lecz w roku siódmym będzie mieć ziemia sabat całkowity, odpoczynek, sabat dla Pana. Nie będziesz obsiewał swego pola ani obcinał swojej winnicy. Nie będziesz zbierał żniwa z tego, co samo wyrosło po żniwie twoim, i nie będziesz zrywał winogron z nie obciętych pędów. Ziemia mieć będzie rok odpoczynku – 3 Mojż. 25:3-5.

Dodatkowo, po upływie siedmiu lat sabatowych, czyli siedmiu cykli liczących po siedem lat każdy, następował rok jubileuszowy.

Naliczysz sobie siedem lat sabatowych, siedem razy po siedem lat. Czas tych siedmiu lat sabatowych obejmować będzie czterdzieści dziewięć lat. W dziesiątym dniu siódmego miesiąca każesz zadać w róg. W dniu pojednania każecie dąć w rogi po całej waszej ziemi. Poświęcicie pięćdziesiąty rok i obwołacie w ziemi wolność dla wszystkich jej mieszkańców. Będzie to dla was rok jubileuszowy. Wróćcie każdy do dawnej swojej własności i wróćcie każdy do swojej rodziny – 3 Mojż. 25:8-10.

Rok jubileuszowy był wyjątkowy z kilku powodów.

1. Podobnie jak w roku sabatowym ziemia odpoczywała. Izraelici nie mogli nic siał i mogli jeść tylko to, co dziko urosło na polu.
2. Rok jubileuszowy był czasem powrotu do swojej własności. O podziale ziemi pomiędzy rody izraelskie decydowały losy. Co do zasady ziemi nie sprzedawano. Gdyby jednak z powodu biedy ktoś byłby zmuszony sprzedać swoją ziemię, to i tak odzyskałby ją w roku jubileuszowym. Rok ten unieważniał wszystkie transakcje zakupu ziemi i w ten sposób przywracany był pierwotny podział ziemi pomiędzy rodziny izraelskie. Ziemi nie można było zatem sprzedać na zawsze (3 Mojż. 25:23).
3. Podobnie, jeżeli z powodu ubóstwa Izraelita zostawał najemnikiem, w roku jubileuszowym

był on zwalniany ze służby. W ten sposób każdy, kto stracił wolność lub majątek, w roku jubileuszowym mógł wszystko rozpocząć na nowo.

Ile razy mam odpuścić bratu memu?

Pan Jezus zastosował liczbę siedem, aby dać nam pewną lekcję postępowania.

Jeśliby zgrzeszył twój brat, strofuj go, a jeśli się upamięta, odpuść mu. A jeśliby siedemkroć na dzień zgrzeszył przeciwko tobie, i siedemkroć zwrócił się do ciebie, mówiąc: Żałuję tego, odpuść mu – Łuk. 17:3-4.

Jezus mówi uczniom, że jeśli brat, który przeciwko nim zgrzeszył, wyzna, że żałuje i poprosi o przebaczenie, to należy mu przebaczyć. Choćby taka sytuacja powtórzyła się siedem razy tego samego dnia, za każdym razem należy przebaczyć. Być może do tych właśnie słów odwoływał się święty Piotr, gdy pytał Pana Jezusa, ile razy ma odpuścić swemu bratu. *Wtedy przystąpił Piotr do niego i rzekł mu: Panie, ile razy mam odpuścić bratu memu, jeżeli przeciwko mnie zgrzeszy? Czy aż do siedmiu razy? Mówi mu Jezus: Nie powiadam ci: Do siedmiu razy, lecz do siedemdziesięciu siedmiu razy – Mat. 18:21-22.*

Odpowiedź Pana Jezusa jest interesująca. Tłumaczy On, że liczba siedem w tym wypadku nie ma znaczenia dosłownego. Zbawiciel nie nauczał, że należy przebaczyć siedem razy, a ósmy raz już nie należy tego robić. Przeciwnie, odpowiedź Pańska oznacza, że przebaczenie jest obowiązkowe zawsze, gdy ktoś, żałując, o nie prosi. Nie siedem razy, lecz zawsze. Siedmiokrotne przebaczenie to nieustanna gotowość, a nie limit. Siedem w tym wypadku oznacza doskonałość, pełnię. Żeby św. Piotr dobrze to zrozumiał, Pan Jezus wzmocnił przekaz i użył liczby siedemdziesiąt siedem. Oczywiście jest jednak, że i ta liczba nie stanowi górnego limitu przebaczenia.

Jan do siedmiu zborów, które są w Azji

Liczba siedem wielokrotnie pojawia się w Objawieniu św. Jana. Jest ona bardzo intrygująca i wyjątkowa, ponieważ Jezus nakazał Janowi, opisać *co jest, i co się stanie potem* – Obj. 1:19. Apokalipsa w sposób symboliczny przedstawia losy Kościoła oraz historię realizacji Boskiego zamysłu zbawienia ludzkości aż do czasu ustanowienia Królestwa.

Przytoczone w nagłówku słowa zostały zapisane w Obj. 1:4. Werset 11 jest jego uzupełnieniem: *To, co widzisz, zapisz w księdze i wyślij do siedmiu zborów: do Efezu i do Smyrny, i do Pergamonu, i do Tiatyry, i do Sardes, i*

do Filadelfii, i do Laodycei - Obj. 1:11. Treść księgi miała być wysłana do siedmiu wymienionych zborów, znajdujących się w Azji Mniejszej, na terenie współczesnej Turcji. Przesłanie tej księgi nie było jednak adresowane wyłącznie do nich. Istniało w tym czasie wiele innych zborów, często liczniejszych i silniej oddziałujących, jak: Jerozolima, Antiochia, Korynt, Kolosy, Filipi i Tesaloniki. Po drugie, treścią są rzeczy przyszłe, zatem Objawienie jest ważne zarówno dla wierzących współczesnych św. Janowi, jak i tych żyjących w późniejszym czasie.

Duch święty wybrał zatem akurat te siedem zborów ze względu na znaczenie ich nazw oraz historię, które nadawały się do tego, by użyć ich jako symbole. Siedem zborów przedstawia siedem okresów rozwoju Kościoła Chrystusowego. W ten sposób patrząc, zbór w Efezie ilustruje doświadczenia i sytuację w czasach apostołskich, natomiast zbór w Laodycei ilustruje czas końca Wieku Ewangelii, czyli - jak wierzymy - czasy nam współczesne. Liczba siedem oznacza zupełność, dlate-

go siedem zborów zostało użytych jako ilustracja całego czasu rozwoju Kościoła, podzielonego na siedem kolejno po sobie następujących etapów. Jest to najbardziej znane zastosowanie liczby siedem w Księdze Objawienia, ale nie jedyne. Wydarzenia takie jak otwarcie siedmiu pieczęci, trąbienie siedmiu aniołów, czy wyłanie siedmiu czasów gniewu Bożego to tylko niektóre z nich.

Siedem

Siedem oznacza pełnię, doskonałość, zupełność. Występuje ono w wielu innych miejscach Biblii. Jeśli sięgniemy do konkordancji, będziemy zaskoczeni, jak wiele ich jest. Gdy będziemy zastanawiać się nad tymi fragmentami, znajomość znaczenia liczby siedem ułatwi nam ich zrozumienie, a szczególnie ich warstwy przenośnej, symbolicznej.

Wąciór Jakub